

Hallstahammars kommun

Rektorn vid Vallbyskolan

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn av Vallbyskolan
i Hallstahammars kommun

Tillsyn i Vallbyskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Hallstahammars kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Vallbyskolan besöktes av Skolinspektionen den 6 och 7 mars 2013.

Fakta om skolan

Vallbyskolan ligger i kommundelen Kolbäck i Hallstahammars kommun. Skolan har elever i förskoleklass, årskurserna 1-5 samt fritidshemsverksamhet i samma lokaler. Vid tillsynsbesöket har skolan 150 elever. Vallbyskolan leds av en rektor. Rektorn började sin tjänst i skolan den 1 januari 2013. Vallbyskolan har ett lärarlag och ett fritidshemslag. Lärarlaget är ibland uppdelat i tre mindre arbetslag för förskoleklassen, årskurserna 1-2 och årskurserna 3-5. Samverkan mellan rektor, lärare och fritidshemmets personal sker genom ledningsgruppen där en lärare samt en person från fritidshemspersonalen ingår. Ledningsgruppen består också av två arbetslagsledare från Strömsholms skola som leds av samma rektor.

Enligt den nationella uppföljningsstatistiken (SIRIS) för läsåret 2011/2012 nådde 69 procent av eleverna i årskurs 3 kravnivån på samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i svenska. Detta är något sämre än motsvarande resultat för riket som uppgick till knappt 72 procent. Samma läsår nådde enligt SIRIS drygt 72 procent av eleverna i årskurs 3 kravnivån på samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i matematik. Detta resultat är i nivå med motsvarande resultat för riket. I verksamhetsredogörelsen anges att knappt 83 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kunskapskraven i svenska samt att knappt 90 procent nådde kunskapskraven i matematik vid läsårets slut år 2012.

I rektorns redovisning av elevernas resultat anges att bland annat att 83 procent av eleverna i årskurs 5 uppskattades uppfylla målen i svenska höstterminen 2012. I ämnena kemi och fysik uppskattades 96 procent av eleverna uppfylla målen. Skolans uppskattning av måluppfyllelsen i ämnena matematik och engelska i årskurs 5 framgår inte av den redovisning som Skolinspektionen har tagit del av.

Helhetsbedömning

Av tillsynen framgår att Vallbyskolans verksamhet på de flesta områden uppfyller författningarnas krav. I samband med tillsynsbesöket får Skolinspektionen intrycket att det råder en god stämning i skolan. Både elever och personal uppger att de trivs. Vidare framkommer att elever ges möjlighet till inflytande över sitt lärande och i samband med verksamhetsbesök observerar Skolinspektionen flera exempel på god undervisning av kunniga lärare. Även fritidsverksamheten bedöms vara välfungerande med engagerad personal. Skolan har ändamålsenliga lokaler och gott om material för undervisningen.

Rektorn har en vision om hur utbildningen ska utvecklas med höjda elevresultat som följd. Vid tillsynen framkommer att skolans resultat varierar. Andelen elever i årskurs 3 som uppnådde kravnivån på samtliga delprov i ämnesprovet i svenska uppgick till 69 procent vilket var ett något sämre än motsvarande resultat för riket som uppgick till knappt 72 procent läsåret 2011/2012. Samma läsår nådde drygt 72 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i matematik. Detta resultat är i nivå med motsvarande resultat för riket som uppgick till nästan 72 procent. Som ett led i att förbättra elevernas kunskapsresultat behöver skolan se över de individuella utvecklingsplanerna och säkerställa att eleverna får skriftliga omdömen i alla ämnen de får undervisning i. Rektorn behöver också säkerställa att alla elever som är i behov av svenska som andraspråk får sådan undervisning.

I intervjuer med rektorn, skolans personal och elever framkommer att det i Vallbyskolan bedrivs ett förebyggande arbete mot kränkande behandling. Dock behöver det tydligare framgå av skolans plan mot kränkande behandling hur föregående års åtgärder har genomförts.

Av tillsynen framgår vidare att skolan har ett välfungerande arbete för elever i behov av särskilt stöd. Alla åtgärdsprogram följs upp och särskilt stöd ges på olika sätt i de ämnen där det behövs. Tillsynen visar dock att de åtgärdsprogram som utarbetas för elever som får särskilt stöd behöver förbättras. Exempelvis framgår inte av alla åtgärdsprogram vilka elevens behov är och det är inte tydligt hur föreslagna åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Det har vid tillsynen vidare framkommit brister avseende personalkompetensen i skolan då det finns lärare som inte har utbildning för den undervisning de bedriver. Dessutom finns lärare som är anställda utan tidsbegränsning trots att de inte uppfyller skollagens kriterier.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hallstahammars kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska **senast den 9 juli 2013** redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Hallstahammars kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att undervisningen utgår från och omfattar läroplanens krav.

Motivering

Enligt skollagen ska en läroplan gälla för varje skolform. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag samt ange mål och riktlinjer för utbildningen. Av läroplanen framgår att svenska och svenska som andraspråk är olika ämnen med skilda kursplaner och bedömningsgrunder. Enligt skolförordningen ska, om det behövs, undervisning i svenska som andraspråk anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk.

Rektorn uppger att det finns flera elever med andra modersmål än svenska i skolan som har bristande kunskaper i det svenska språket och som går hos specialpedagoger för att stärka sin ordförståelse. Lärarna uppger att dessa elever läser svenska i sina klasser och får extraundervisning i svenska hos speciallärare. Enligt rektorn har skolan inte någon särskild lärare som har i uppdrag att undervisa i svenska som andraspråk. Dock finns det enligt rektorn flera klasslärare som är behöriga att undervisa i svenska i andraspråk i årskurserna 1-3. Rektorn har i skriftlig komplettering angett att hon inte formellt fattat beslut om att berörda elever ska läsa svenska som andraspråk, utan att de har sett behov utifrån lärares upplevelser och diagnoser och satt in åtgärder därefter. Rektorn anger i en kompletterande uppgift att tillsynsbesöket gett henne en ny tanke om att undervisningen för berörda elever ska struktureras mer. Skolinspektionen vill i detta sammanhang påpeka att det är viktigt att skolan skaffar sig tydliga rutiner för att försäkra sig om att eleverna läser enligt den kursplan som bäst tillgodoser deras möjlighet att utveckla sin språkliga förmåga och att rektorn fattar beslut om elevens undervisning med utgångspunkt i elevens behov för att uppnå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Tillsynen visar att undervisningen inte tydligt utgår från och omfattar läroplanens krav och övriga författningsbestämmelser vad gäller ämnena svenska och svenska som andraspråk. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hallstahammars kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

1 kap. 11 § och 3 kap. 3 § skollagen, Lgr 11 avsnitt 3 Kursplaner

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Hallstahammars kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i samtliga ämnen som eleven får undervisning i.

Motivering

Enligt skollagen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig utvecklingsplan ge skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket tagit del av individuella utvecklingsplaner samt skriftliga omdömen från Vallbyskolan. Av ingivna dokument framgår att skriftliga omdömen inte ges i samtliga ämnen som eleven får undervisning i. Det saknas skriftliga omdömen i ämnena slöjd och musik. Lärarna bekräftar i intervju att skriftliga omdömen saknas i musik och slöjd för samtliga elever. Rektorn är medveten om detta och har vidtagit åtgärder för att det inte ska upprepas.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att skriftliga omdömen inte ges i alla ämnen som eleven får undervisning i. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Hallstahammars kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

10 kap. 13 § och 11 kap. 16 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Hallstahammars kommun en anmärkning.

Hallstahammars kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen **senast den 9 juli 2013**.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att det för varje verksamhet finns en plan mot kränkande behandling som anger hur föregående års planerade åtgärder genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska en rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Huvudmannen ska också se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I intervjuer med rektor, elevhälsa och lärare framkommer att skolan har fungerande rutiner för hur personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn. Rektorn uppger emellertid i intervju att hon inte är säker på när eller vilka kränkningar som ska rapporteras till huvudmannen. Emellertid har rektorn efter tillsynsbesöket tagit reda på vilka rutiner som gäller avseende rapportering av kränkningar till huvudmannen samt redovisat dem, varför Skolinspektionen avstår från ingripande i denna del.

Skolan har två planer mot kränkande behandling, en för skolan och en för fritidshemmet. Planerna beskriver bland annat hur skolan och fritidshemmet ska arbeta för att förebygga och åtgärda kränkningar. Av planerna framgår att en

kartläggning genomförts och att det framkommit att ett antal elever i varje klass uppger att de sett andra elever bli illa behandlade. Utifrån kartläggningen har skolan och fritidshemmet därefter identifierat utvecklingsområden där åtgärder ska vidtas under det kommande året. Planerna innehåller emellertid inte något om föregående års planerade åtgärder och hur de har genomförts.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans och fritidshemmets planer mot kränkande behandling som inte anger hur föregående års planerade åtgärder genomförts. Mot bakgrund av att planerna mot kränkande behandling i övrigt uppfyller författningarnas krav och skolan och fritidshemmet har ett fungerande förebyggande arbete mot kränkande behandling, bedöms bristen som mindre allvarlig. Hallstahammars kommun tilldelas därför en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § och 10 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att åtgärdsprogrammen anger hur föreslagna åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Vid Vallbyskolan utreds elevernas eventuella behov av särskilt stöd. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd fattar rektorn beslut om åtgärdsprogram. Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram från skolan. I åtgärdsprogrammen anges elevens behov under rubrikerna Organisationsnivå, Gruppnivå och Individnivå. Åtgärderna utvärderas och följs upp på en separat blankett. I vissa av åtgärdsprogrammen anges konkreta åtgärder som är möjliga att utvärdera. Dock framgår det inte av samtliga åtgärdsprogram hur de angivna åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Vidare saknar vissa åtgärdsprogram överklagandehänvisning.

Sammantaget framgår av utredningen att Vallbyskolans åtgärdsprogram inte alltid tillräckligt tydligt anger hur angivna åtgärder ska följas upp och utvärderas. Därtill saknar vissa åtgärdsprogram överklagandehänvisning. Mot bakgrund av att det i övrigt finns rutiner för att utreda behovet av särskilt stöd, att

alla elever som bedöms behöva särskilt stöd får detta samt att åtgärdsprogrammen i övrigt uppfyller författningarnas krav, bedöms bristen som mindre allvarlig. Hallstahammars kommun tilldelas därför en anmärkning.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Eva Lanteli
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet redovisas i ett sammanfattande beslut. Fritidshem inspekteras i anslutning till tillsynen av respektive grundskola. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).